

Årjel-Trøndelagen/Hedemarken båatsoe-burriej reereme
Reindrifftsforvaltningen Sør-Trøndelag/Hedmark

200802683-10
K1/SBI 312

Norges vassdrags- og energidirektorat
Konsesjonsavdelingen
Postboks 5091, Majorstuen
0301 OSLO

Deres ref.:
NVE 200802683-5 ki/sbi

Vår ref.:
2011/2885 / 20337/2011/ CK/ 482

Dato:
08.11.2011

Statkraft Energi AS og Opplysningsvesenets fond - Søknad om bygging av Prestfossan kraftverk i Selbu kommune - Høringsuttalelse

Vi viser til brev fra NVE datert 17.10.2011 vedrørende offentlig gjennomsyn av søknad om bygging av Prestfossan kraftverk i Selbu kommune. Søknaden skal behandles etter reglene i kapittel 3 i vannressursloven og gjelder tillatelse etter vannressursloven § 8. Det er også søkt om tillatelse etter energiloven for bygging og drift av kraftverket med tilhørende koblingsanlegg og kraftlinje. Utbyggingsområdet er avsatt som LNF- sone 1 i kommuneplanens arealdel, og utbygger kommer til å søke kommunen om dispensasjon fra kommuneplanens arealdel ved en evt. konsesjon.

Søknaden:

Det er Statkraft Energi AS og Opplysningsvesenets fond som samarbeider om et småkraftprosjekt i Garbergelva i Selbu kommune. Elva er en del av Nea-Nidelvvassdraget, og har sitt utspring i fjellområdene i Skarvan og Roltdalen nasjonalpark og renner gjennom Stråsjøen-Prestøyen naturreservat og løper ut i Selbusjøen. Tiltaksområdet ligger fra ca. 3 til 6 km øst for Garberg.

Begrunnelsen for tiltaket er at veksten i elektrisitetsforbruket i Norge de to siste åra har vært større enn den årlige økningen i elektrisitetsproduksjon. Særlig gjelder dette Midt-Norge.

Det er utarbeidet to alternativer, og for begge alternativene er det planlagt inntak ved toppen av Storprestfossen (kote 465). Inntaksdammen innebærer en heving av naturlig vannstand i elva på ca. 3 meter. Neddemt areal blir ca. 25 da. Herfra føres vannet i nedgravd rørgate enten til like nedenfor samløpet med Elvåa (alternativ 1) eller nedenfor Kjinnbyttfossen (alternativ 2). Det vil være behov for en god del sprenging av grøft samt hugging av skog i fm. nedleggingen av rørgata. Kraftstasjonen for alternativ 1 plasseres 100 meter nedenfor samløpet med Elvåa, mens kraftstasjonen for alternativ 2 plasseres ca. 50 meter nedenfor Kjinnbyttfossen. Alternativ 1 medfører lengst rørgatetrase, men vil gå over innmarksareal og områder som allerede er påvirket av veganlegg. For alternativ 1 planlegges det nyanlegg av veg på til sammen ca. 250 meter, mens det for alternativ 2 er det snakk om nyanlegg av ca. 500 meter veg. Det forutsettes lagt jordkabel fra eksisterende 22 kV linje innover dalen til Storvollen til kraftverket, lengden på denne vil bli ca. 1 km for begge alternativer.

Med en installert effekt på hhv. 5,4/ 4,8 MW, vil kraftverket gi en årlig produksjon på 19,5/13,4 GWh.

Reindrifftsagronomens vurdering:

Tiltaksområdet ligger innenfor distriktsgrensa for Essand reinbeitedistrikt (Saanti sijte), hovedsakelig i fm. barmarksbeitene. Ut ifra reindriffts arealbrukskart er det dessuten avmerket vinterbeiter i dette området, samt et stort oppsamlingsområde sørøstover mot Turrularsfjellet/ Høgfjellet/ Knippen.

Adresse
Postboks 121
7361 Røros

Telefon
72409210
www.reindrifft.no

Telefaks
72409211

Ulempene mht. reindrifta vil, slik vi ser det, først og fremst være i fm. anleggstida. Hvorvidt neddemming av arealer og problemer med usikker is kan få konsekvenser for reindrifta er usikkert. Med bakgrunn i dette må det opprettes tett kontakt med reindriftsnæringa for å bli enig om evt. avbøtende tiltak. I avsnitt 2.4.1 i søknaden står det at "*Grunneiere vil få godtgjørelse i form av erstatninger, oppkjøp eller leie av grunn og for ulempene ved drift*". Dette må vel også gjelde for andre rettighetshavere i området slik som reindrifta, selv om økonomisk erstatning aldri vil kunne gi beitene tilbake.

Dette konkrete småkraftverket ser ut til å få mindre negative konsekvenser for reindrifta i området, men Reindriftsforvaltningen vil likevel beklage at det ikke er gjort noen form for utredning mht. ulempene for reindriftsnæringa. At det er avholdt møte og befarung med det berørte reinbeitedistrikt er positivt, men likevel burde det vært en form for utredning/ vurdering. Det vises her til vannressurslovens § 23: "*Søknad om konsesjon etter § 8 skal i samsvar med forskrift etter § 65 gi nødvendige opplysninger om det planlagte tiltak og fordelene og ulempene ved det og om forholdet til rettslig bindende planer etter plan- og bygningsloven*". Det eneste som står i søknaden er at det helst er på høsten at det trekker rein ned til Prestfossene, og at området er utsatt for utbygging av skogsveger og adkomstveger til beiteområder inn mot nasjonalparken. Tilstrekkelige utredninger er noe både Reindriftsforvaltningen og reinbeitedistriktet selv har etterlyst ved flere anledninger, bl.a. i fm. kraftverksaker innenfor Saanti sijte (f.eks. Mølska, Sagelva, Gudåa, Lødølja/Ramselva, Væla/Stuttåa), men også innenfor Gåebrien sijte som også er ett av de reinbeitedistriktene som er hardest rammet mht. irreversible inngrep (f.eks. Usma, Grøna, Hynna). Vedlagt er uttalelser fra hhv. Reindriftsforvaltningen og Saanti sijte der det etterspørres en helhetlig konsekvensutredning innenfor Saanti sijte. En slik helhetlig oversikt/ utredning er en forutsetning for å kunne se *de totale* konsekvensene av alle kraftverkplanene. Det å skulle vurdere hvert enkelt inngrep hver for seg vil ikke fange opp de kumulative effektene av alle inngrepene innenfor ett og samme reinbeitedistrikt. Også andre inngrep bør/må tas med i en slik vurdering, f.eks. hyttebygging, anlegg av veger, organisert ferdsel mv. Saanti sijte har uttalt at ingen nye planer kan godkjennes før en slik totalvurdering er foretatt (se vedlagte brev datert 17.12.2010). Enda et kraftverk som planlegges innenfor Saanti sijtes beiteområder som også kan nevnes i denne forbindelse er Sternesbekken kraftverk.

Konsekvensutredning iht. plan- og bygningslovens § 4-2 (jf. Forskrift om konsekvensutredninger) kan kreves dersom vannkraftanlegg har en årlig produksjon på over 30 GWh. Dersom man ser på *alle* kraftverktbyggingene innenfor Saanti sijte sine beiteområder, ville man ha kommet langt over denne årlige kraftproduksjonen som gir grunnlag for en konsekvensutredning. Også i forskriftens vedlegg III står det at man ved utarbeidelse av en konsekvensutredning skal vurdere de *samlede effektene* av planer og tiltak innenfor det enkelte reinbeitedistriktet vurderes. Reindriftsagronomen viser også til dokumentet "*Ny planlov – Temaveileder for reindrift*" (utarbeidet av Miljøverndepartementet) som også tar for seg dette med konsekvensutredninger mht. reindrifta (vedlagt), samt NINA temahefte 26 – "*Inngrep i reinbeiteland*", der man bl.a. har tatt for seg ulike typer inngrep og hvilke konsekvenser disse kan få for reindrifta.

Områdestyret for reindrift Sør-Trøndelag/ Hedmark har innsigelsesmyndighet i saker som behandles etter vannressursloven, jf. vannressurslovens § 24 (jf. reglene om innsigelse i plan- og bygningsloven §§ 5-4 til 5-6). De samme organer som gis innsigelsesrett etter plan- og bygningsloven, gis dessuten også klagerett på konsesjonsvedtaket etter reglene i forvaltningsloven kapittel VI.

Konklusjon:

Saanti sijte har de senere åra vært sterkt presset mht. inngrep, og det har vært mange kraftverksaker i tillegg til nyanlegg av veier, hyttebygging mv. Tålegrensa mht. inngrep i viktige reinbeiteområder ser ut til å være nådd, og det er på høy tid at man vurderer alle inngrepene samlet før nye kan godtas. Reindrifta er ei arealkrevende næring som utnytter ulike beiter til ulike årstider. Større uberørte naturområder er en forutsetning for å kunne drive reindrift slik den drives i dag. Det å skulle vurdere hvert enkelt tiltak hver for seg vil ikke gi den totale effekten av alle inngrepene samlet. Derfor er det nødvendig at man ser på hvilke virkninger alle inngrep innenfor et reinbeitedistrikt når man skal vurdere nye tiltak. Reinens sårbarhet mht. forstyrrelser varierer mht. årstid, kjønn og alder. I tillegg spiller andre faktorer en rolle, f.eks. vær- og klimaforhold samt rovdyrtrykk.

Ved fremtidige søknader om bygging av kraftverk innenfor Saanti sijtes reinbeiteområder, vil administrasjonen anbefale områdestyret om å fatte innsigelse inntil en helhetlig konsekvensvurdering mht. reindrift er gjort. Reindriftsforvaltningen ber ellers om at evt. positivt konsesjonsvedtak blir tilsendt.

Med hilsen

Helge Hansen
Reindriftsagronom

Camilla Knutsen
Rådgiver

Kopi til:

Saanti sijte v/ leder Aslak Brandsfjell

Vedlegg:

Brev datert 9.1.2007 fra Reindriftsforvaltningen til NVE

Brev datert 9.7.2010 fra Saanti sijte til Clemens kraft KS

Brev datert 13.10.2010 fra Reindriftsforvaltningen til NVE

Brev datert 17.12.2010 fra Saanti sijte til NVE

Brev datert 10.5.2011 fra Reindriftsforvaltningen til Småkonsult AS

Ny planlov – Temaveileder for reindrift (Miljøverndepartementet 2009)